

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100979

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-10-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щетинський Олександр Степанович

2. Oleksandr S. Shchetynskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 27-10-2023

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2189

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Типологія композиторської самоактуалізації (з творчої лабораторії Л. Грабовського, В. Балея і В. Бібіка)
2. Shchetynsky O. S. Typology of composer's self-actualization (from the creative laboratory of L. Hrabovsky, V. Baley and V. Bibik)

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вивченню процесів творчої самореалізації композитора на шляху досягнення ним максимального вияву художньої індивідуальності, що усвідомлюється як акт композиторської самоактуалізації. У дослідженні запропонована типологія композиторської самоактуалізації, показані її джерела, передумови, операційний простір і механізми здійснення. Прояви самоактуалізації конкретизовані на прикладах творчості українських композиторів другої половини ХХ століття: Л. Грабовського, В. Балея і В. Бібіка. Об'єкт дослідження – композиторський творчий процес як багаторівневе явище культури. Предмет дослідження – процес самоактуалізації композитора як митця в екзистенційних, мистецьких і культурно-соціальних вимірах. Мета дослідження – осмислення композиторської самоактуалізації як прояву зрілої творчості, встановлення її структури і механізмів функціонування, визначення її ролі й місця у творчому

процесі композитора. Відправним пунктом для викладеної у дисертації концепції стала теорія мотивації А. Маслоу. В рамках його теорії поняття самоактуалізації трактовано як повна реалізація людиною своїх можливостей і здібностей. Розвиваючись, індивід проходить шляхом задоволення потреб різного рівня – від нижчих (фізіологічні, безпекові, потреба в коханні й приналежності до товариства) до вищих (потреба поваги і життєвого успіху, потреби самовираження і самоактуалізації). Наголошено, що композиторська самоактуалізація, яка у дисертації розглядається як підвид «мистецької самоактуалізації», – це завжди процес індивідуально-соціальний, неможливий без адекватної суспільної реакції. Заакцентовані суттєві відмінності терміну «композиторська самоактуалізація» від загальноживаного поняття «зрілий творчий період», який не обов'язково приносить значні мистецькі досягнення (відкриття), відтак самоактуалізація не настає. При дослідженні композиторської самоактуалізації не уникнути аксіологічного аспекту. Важливо розуміти її процесуально як явище, що може бути розосереджене у часі, періодично повторюватися впродовж життя митця, досягаючи кульмінаційного вияву, а потім слабшати і зникати. Вказано на можливість колективної самоактуалізації групи митців, коли вони розробляють спільну мистецьку «проблематику» або є співавторами. Цей процес є наслідком багаторівневої природи мистецької самоактуалізації, що призводить до появи особливого «самоактуалізаційного сузір'я». Кожен з трьох авторів вийшов на рівень самоактуалізації своїм шляхом, орієнтуючись на авангардну поетику як базову парадигму для творчості. Проаналізовані твори насичені композиторськими відкриттями, які фіксують у повноті й цілісності унікальну мистецьку індивідуальність кожного з них. Хоча Л. Грабовський, В. Бaley і В. Бібік – композитори надзвичайно різні за стилістикою, образним строем і технікою письма, декілька важливих рис їх об'єднують: українське творче коріння, своєчасне формування достатнього для подальшої самоактуалізації творчого резервуару, стильова орієнтація на здобутки музичного модернізму й авангарду ХХ століття, незалежність мистецької позиції, соціальна активність. Кожен з трьох композиторів репрезентує певну модель композиторської самоактуалізації, яка є з одного боку індивідуальною версією мистецького самовираження, а з іншого – до певної міри типовим прикладом мистецької долі – життєвого сценарію композитора своєї доби. У Висновках сформульовані такі маркери композиторської самоактуалізації: внутрішнє відчуття композитором свободи у володінні матеріалом і його розвитком, добре розвинена техніка письма, вміння швидко й чітко оцінювати явища мистецтва і реагувати на них, незалежність у судженнях, повна зосередженість на композиторській роботі, вкоріненість у своїй національній культурі, вміння ефективно організовувати власну творчу працю. Наявність цього комплексу ознак надає ґрунт і можливості для повного розкриття композитором свого творчого потенціалу, тобто для композиторської самоактуалізації.

2. The dissertation is devoted to the study of the processes of creative selfrealisation of a composer on the way to achieving the maximum expression of artistic individuality, which is understood as an act of composer's self-actualization. The research proposes a typology of composer's self-actualization, shows its sources, preconditions, operational space and mechanisms of implementation. The manifestations of self-actualization are specified on the examples of the works of Ukrainian composers of the second half of the twentieth century: L. Hrabovsky, V. Baley, and V. Bibik. The object of the research is the composer's creative process as a multilevel cultural phenomenon. The subject of the research is the process of self-actualization of a composer as an artist in existential, artistic, cultural and social dimensions. The purpose of the research is to comprehend composer's selfactualization as a manifestation of mature creativity, to identify its structure and mechanisms of functioning, to determine its role and place in the composer's creative process. The starting point for the concept presented in this dissertation was the theory of motivation by A. Maslow. Within the framework of his theory, the concept of self-actualization is treated as the full realisation of a person's capabilities and abilities. In the course of development, an individual goes through the satisfaction of needs of different levels - from the lower ones (physiological, safety, need for love and belonging to society) to the higher ones (need for respect and success in life, need for self-expression and self-actualization). It is emphasized that composer's self-actualization, which is considered in the dissertation as a subtype of "artistic self-actualization", is always an individual and social process, which is impossible without an adequate public response. The author emphasizes the significant differences between the term "composer's

selfactualization" and the commonly used concept of "mature creative period", which does not necessarily bring significant artistic achievements (discoveries), and therefore self-actualization does not occur. When studying composer self-actualization, one cannot avoid the axiological aspect. It is important to understand self-actualization as a processual phenomenon that can be dispersed in time. It can be repeated periodically throughout the artist's life, reaching its culmination, and then fade and disappear. The author points out the possibility of collective self-actualization of a group of artists when they develop a common artistic "problematic" or are co-authors. This process is a consequence of the multi-level nature of artistic self-actualization, which leads to the emergence of a special "self-actualization constellation". Each of the three authors has reached the level of self-actualization in his own way, focusing on avant-garde poetics as a basic paradigm for creativity. The analyzed works are full of composer's discoveries that capture the unique artistic individuality of each of them in its entirety and integrity. Although L. Hrabovskyi, V. Baley and V. Bibik are composers who are extremely different in terms of style, imagery and writing technique, they have several important features in common. These are Ukrainian creative roots, well-timed formation of a creative reservoir sufficient for further self-actualization, stylistic orientation towards the achievements of musical modernism and the avant-garde of the twentieth century, independence of artistic position, and social activity. Each of the three composers represents a certain model of composer self-actualization, which is, on the one hand, an individual version of artistic self-expression, and, on the other hand, to a certain extent, a typical example of artistic destiny - the life scenario of a composer of his time. In the Conclusions, the following markers of the composer self-actualization are formulated: the composer's inner sense of freedom in mastering the material and its development, a well-developed writing technique, the ability to quickly and accurately assess and respond to artistic phenomena, independence of judgement, full concentration on composing, the way of thinking that is rooted in one's national culture, and the ability to effectively structure his or her own creative work. The existence of this set of characteristics provides the composer with the basis and opportunities for fully realizing his creative potential and achieving composer's selfactualization.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Щетинський О. С. Валентин Бібик : набуття творчої зрілості. Аспекти історичного музикознавства. Вип. 23. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків, 2021. С. 42–64.
- Щетинський О. С. Вірко Балеї: музичний міст між світом і Україною. Часопис Національної музичної академії України. № 2 (43). Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2019. С. 49–66.
- Щетинський О. С. Запозичене й оригінальне в Тріо Леоніда Грабовського. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.. Вип. 132. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. С. 106–120.
- Щетинський О. С. Музична іконографія Благовіщення: особистий досвід. Аспекти історичного музикознавства. Вип. XVII. Харків : ХНУМ імені І.П.Котляревського, 2019. С. 74–89.
- Щетинський О. С. Своє і чуже: співіснування авторського і запозиченого в сучасному музичному творі. Аспекти історичного музикознавства. Вип. XIV. Харків: ХНУМ імені І.П.Котляревського, 2019. С. 122–131.
- Щетинський Олександр. Слово композитора. Аспекти історичного музикознавства. Вип. XIII. Ред.-упор. Анфілова С. Г. Харків : ХНУМ імені І.П.Котляревського, 2018. С. 5–13.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Драч Ірина Степанівна

2. Iryna Drach

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черкашина-Губаренко Марина Романівна

2. Maryna R. Cherkashyna-Gubarenko

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кияновська Любов Олександрівна
2. Lubov O. Kiyanovska

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копелюк Олег Олексійович
2. Oleg O. Kopelyuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Ганна Сергіївна
2. Hanna Savchenko

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Александрова Оксана Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Александрова Оксана Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна